

ДЕРИВАЦИОННОТО ПОЛЕ НА ЛЕКСЕМАТА WIND

Павлина Петкова

Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“

Резюме. В статията са представени най-продуктивните начини за словообразуване в английския език, като се обръща конкретно внимание на деривационното поле на лексемата *wind*. Деривативите са групирани и според различните тематични групи, конотативните значения, употребата в американския английски език, съставките на сложните думи и сходството в значението. Специално внимание е обърнато на различията в теориите и подходите към словообразователните процеси, към употребата на термините и несъответствията в изписването на някои от дериватите според различните речници и граматика.

Ключови думи: деривация; деривационно поле; афиксация; деривати; семантика; граматика

Словообразуването (дериватологията) е лингвистична дисциплина, която изучава формалните и семантичните връзки между еднокореновите думи в езика и преди всичко отношенията на деривация (Yartseva 1990). Освен това за словообразуване (англ. *word-formation*, нем. *Wortbildung*) се приема и образуването на нови думи посредством обединяването на коренни и афиксални морфеми, а също така и основи от дадения език в различни комбинации по определени модели (Ahmanova 1969).

Най-продуктивните начини на словообразуване в английския език са афиксацията (деривация), конверсията (нулева деривация) и композицията. Според терминологията, използвана в теоретичната граматика на английския език на Куърк, те са четири: префиксация (англ. *prefixation*), суфиксация (англ. *suffixation*), конверсия (англ. *conversion*) и композиция (англ. *compounding*), като първите два се обединяват в термина афиксация (англ. *affixation*) (Quirk 1985, 1520). В граматиката на говоримия и писмения английски език на Longman се открояват: инфлектиране (англ. *inflection*), деривация (англ. *derivation*) и композиция (англ. *compounding*). Резултатът от първите два начина са сложни форми (англ. *complex forms*), състоящи се от основа и един

или повече афикси, докато при композицията независими основи се комбинират, за да образуват нови лексеми със слято (англ. *closed/solid*) или полуслято (англ. *hyphenated*) изписване (Biber 2007, 58). Има различни теории и по въпроса дали конверсията (англ. *conversion*) спада към деривационните процеси (т.нар. нулева деривация, *zero derivation*), или е самостоятелен дял на словообразуването успоредно с деривацията и композицията. Според теорията, към която ние се придържаме, словообразуването е:

1) образуване на производни и сложни думи от енокоренни думи с помощта на *афиксация*, *конверсия* и др., спазвайки съществуващите в дадения език образци и модели;

2) лингвистична дисциплина, която изучава всички аспекти на създаването, функционирането, структурата и класификацията на производните и на сложните думи. Чрез словообразуване възникват непрекъснато названия, което има значима роля в класификационно-познавателната дейност на човека.

Синхронната словообразователна система на езика представлява съвкупност от мотивирани думи, обединени в *словообразователни типове* и *гнезда*. Основната и главна нейна единица е *мотивираната дума*. Останалите елементи от словообразователната система функционират или в състава на мотивираните думи, или се определят посредством тях.

Деривационното поле на лексемата WIND е съвкупността от всички лексикални единици, отразяващи всички нейни производни на съвременния етап от развоя на английския език.

Появата на гнезда и словообразователни вериги е показател за развитието на словообразователната система на даден концепт. Придържаме се към определението за концепт, предложено от доц. д-р Юлияна Чакърова: „Концептите като когнитивни същности се смятат за основни конституенти на менталния лексикон на човека и по тази причина са основно понятие в когнитивната лингвистика“ (Chakarova 2016, 7).

Словообразователната редица представлява поредица от енокоренни думи, свързани с отношения, където всяка предходна дума мотивира следващата, т.е. следващата дума е производна от предходната

Изходната лексема от *словообразователната редица* е немотивирана дума. Всяка следваща производна дума представлява поредната степен на мотивираност. **wind** : *windy* (I степен) : *windiness* (II степен).

Словообразователната двойка е съвкупност от две единици в отношения на словообразователна мотивираност. Пр. *wind*:*windless*; *windless*:*windlessness*.

Словообразователното гнездо представлява най-голямата съвкупност от намиращи се в деривационни отношения *производни енокоренни и сложни думи*, в основата на която е *непроизводна (немотивирана) дума*, изразяваща основната семантика. Всяка *производна дума* има своето място в словообразователното гнездо. В него влизат следните комплексни единици: *словообразова-*

телна двойка, словообразователна редица и словообразователна парадигма.

В синтагматичен план словообразователното гнездо е съвкупност от словообразователни редици, а в парадигматичен план – съвкупност от словообразователни парадигми (Zhrebilo 2010).

За означаването на съвкупността от еднокоренни производни думи от една и съща степен от една базова дума (мотивираща основа), свързани с отношения на словообразователна производност, се използва терминът *словообразователна парадигма*. Всички нейни членове са равноправни.

Деривация (лат. *derivatio* – отклонение, образуване) е процесът на създаване на езикови единици (*деривати*) на основата на други, приети за изходни. В най-простия случай това е разширяването на корена чрез афиксация или *словопроизводство*.

Своите наблюдения осъществяваме върху примери, ексцерпирани както от тълковни речници на английския език, така и от преводни.

I. Начини на образуване на дериватите от лексемата WIND

1. Афиксация

Според Ахманова афиксацията е морфологичен процес на прибавяне на афикси към корен или основа. Афиксът е морфемата, която се откроява в дадена словоформа и променя значението на останалата част от думата, наричана по отношение на афикса основа, а според позицията си в началото, средата или края на думата – префикс, инфикс или суфикс. В третото издание на лингвистичния речник на Оксфорд афиксът е всеки елемент от морфологичната структура на думата, който не е корен. В същия речник не присъства дефиниция на думата *affixation* (бълг. *афиксация*). Според Куърк *префиксацията* и *суфиксацията* се обединяват в термина *афиксация* (Quirk 1985, 1520).

Афиксацията в английския език има две особености – някои афикси са много по-продуктивни от други, а също така между афиксите често се наблюдават системни отношения, като характерна е *антонимията* – например при префиксите **PRE-** и **PAST-** и при суфиксите **-FUL** и **-LESS**.

Сред анализираните примери, деривати от **WIND**, откриваме само няколко, получени по пътя на афиксацията.

1.1. Съществителни имена:

– формант **-AGE**: *windage* – *спец.*, 1) съпротивление на въздуха; 2) посока на движение на вятъра; 3) *мор.*, тази част на кораба, която е над водата; 4) деривация; отклонение (на снаряд) поради вятър; 5) *тех.*, хлабавина, слабина, луфт; 6) въздушен тласък; контузия (от въздушен тласък);

– форманти **-LESS** + **-NESS**: – спокойно време без ветрове; безветрие;

– форманти **-Y** + **-NESS**: *windiness* – 1) ветровито време, вятър, ветровитост; 2) пустота, безсъдържателност; празнословие, любов към празнословието, гръмки слова; 3) *мед.*, метеоризъм, газове;

– формант **-Y**: windy – *разг.*, 1) бърборко, лъжец; 2) фалшификация, лъжа; 3) измама, шега.

1.2. Прилагателни имена:

– формант **-ED**: winded – 1) запъхтян, задъхан; 2а) издухан, отвян от вятъра; 2б) изветрял (т.нар. *participle adjective*);

– формант **-LESS**: windless – 1) безветрен; 2) *ряд.*, задъхан, едва поемащ дъх; 3) *план.*, глух, непроветрен;

– формант **-Y**: windy – 1) ветровит, обдухан от вятър; 2) празнословен, празен, многословен, многоглаголстващ, безсъдържателен; 3) *разг.*, изплашен; 4) *ост.*, = windward; 5) *мед.*, който има газове; който причинява газове; 6) *прен.*, бурен, неистов; 7) *шотл. разг.*, високомерен.

1.2.1. Прилагателни имена, образувани от WINDOW:

– формант **-ED**: windowed – който има/е с прозорци.

Думите winded и windowed са причастия с функция на прилагателно име, т. нар. *participle adjectives* в английския език. Те са резултат от афиксация, а не от конверсия, защото в основата стои мотивиращо съществително (Quirk 1985, 413).

2. Композиция

Композитът (англ. *compound*) е дума, образувана от две или повече единици, които също са думи или форми на думи, а композицията (англ. *composition*) е процесът на образуване на композити.

Композицията е един от неафиксалните начини на словообразуване, изразяващ се в морфологичното съединяване на два или повече корена (основи). В резултат се получава *сложна дума*, или *комполит* (лат. *compositum*; англ. *compound word*). Заема междинно положение между морфологичните и синтактичните начини на съчетаване на езиковите единици, като притежава черти и на едните, и на другите. Някои типове сложни думи по своята структура са сходни със структурата на словосъчетанията и представляват комбинации от цели думи, например: англ. wind-screen.

Сложни са тези лексикални единици, които са съставени от две, по-рядко три трайно съчетаващи се думи, обединени от общо главно ударение, означаващи едно определено понятие и изпълняващи в изречението функцията на проста дума.

Разграничават се два основни типа сложни думи: 1) *съчинителни* – представляват комбинация на равноправни компоненти, например: бълг. *северо-изток*, англ. southwest, southeast и др.; 2) *подчинителни* – в комбинацията от компоненти се разграничават синтактично главни и подчинени (синтагмите могат да бъдат атрибутивни или обектни), например: бълг. *възлекопач*, англ. *sunset*, *boyfriend* и др. Сред сложните думи от този тип имат място и посесивните сложни думи, изразяващи притежаване на предмет или свойство,

означени от компонентите на сложната дума, например: бълг. *черноок*; англ. *black-eyed* ‘*черноок*’.

Този начин на образуване на нови думи може да се предаде с формулата „основа + основа“, в резултат на което се образува сложната дума (англ. *compound word*). При композицията могат да се обединяват прости основи (англ. *tailwind*), а също така проста основа и производна основа (англ. *wind-breaker*). Двете основи могат да се свързват както непосредствено (англ. *eyebrow, sunrise*), така и с помощта на съединителен елемент (англ. *handicraft, mother-of-pearl*). Граматичната характеристика на сложната дума зависи от втория компонент.

2.1. Съществителни имена, съдържащи думата WIND, образувани чрез композиция

2.1.1. N+N – със слято изписване:

А) с втори компонент WIND: *crosswind* – насрещен вятър; *headwind* – насрещен вятър; *tailwind* – вятър, който духа от задната страна на движещ се обект (превозно средство, бягащ човек, т.н.);

Б) с първи компонент WIND: *windbag* – 1) *пренебр. разг.*, празнодумец, бърборко, дърдорко; въздух под налягане; 2) *мед.*, гръден кош; 3) мях (гайда); *windblast* – въздушно течение; *windchest* – муз., виндлад (въздухоподаващо устройство на органа); *windchill* – *метеор.*, ефектът от съчетанието на ниски температури с вятър върху нкг/нщ; коефициент на рязкост/суровост на времето; *windchimes* – вятърни чамове, звънящи висулки; *windflaw* – порив на вятъра; внезапен силен порив на вятъра; *windflower* – *бот.*, „вятърно цвете“ анемон (*Anemone*), горска съсънка, горско анемоне; *Windhoek* – „ветровит ъгъл“, името на столицата на Намибия; *windhole* – *мин.*, вентилационен изкоп; *windmill* – 1) вятърна мелница; 2) вятърен двигател; 3) *ав. жарг.*, хеликоптер; 4) *ком. жарг.*, приятелска задруга; 5). *амер.*, въртележка; *windpipe* – *анат.*, трахея, гръклян; дихателна тръба; *windpump* – помпа, задвижвана от вятърен двигател; *windsail* – 1) крило на вятърна мелница; 2) *мор.*, ветроход; *windscreen* – 1) *авт.*, предно стъкло; 2) *ав.*, козирка (пилотска кабина); (АБР т. II, *wind-screen*); *windshield* – *ам.*, 1) щит за вятър (мотор, т.н.); 2) *авт.*, предно стъкло; (АБР т. II, *wind-shield*); *windstorm* – буря, ураган; *windvane* – ветропоказател; *windward* – 1) наветрена страна; мястото, откъдето вее вятърът; *windway* – вентилационна тръба; *windwheel* – вятърно колело; *woodwind* – флейти и под.

2.1.1.1. Съществителни имена, съдържащи думата WINDOW, образувани чрез композиция и слято изписване

N+N с първи компонент WINDOW: *windowlight* – 1) стъкло (джам) на прозорец, прозрачно стъкло = *windowpane*; 2) *амер. разг.*, око; *windowpane* – стъкло (джам) на прозорец, прозрачно стъкло; (АБР т. II *window-pane*, *PONS window pane*); *window sill* – подпрозоречна дъска; (АБР т. II *window-sill*).

2.1.2. N+N – с полуслято изписване:

А) с втори компоненти WIND: trade-wind – *геогр.*, пасат;

Б) с първи компонент WIND: wind-ball – надуваема топка; wind-belt – ветрозащитен пояс; wind-cock – ветропоказател; wind-colic – *мед.*, колики поради газове; wind-cone – *метеор.*, ветрен конус, ветропоказател (като на летището) ([https://eng-rus.slovaronline.com/wind cone](https://eng-rus.slovaronline.com/wind%20cone)); wind-egg – 1) яйце без зародиш; 2) яйце с много тънка черупка; wind-flower – *бот.*, „вятърно цвете“ анемон (Anemone), горска съсънка, горско анемоне; (<https://eng-rus.slovaronline.com/windflower>); wind-gall – *вет.* мек тумор (подутина) на бабковата става; (АБР, т. II wind-flower); wind-gap – *геол.*, дефиле, направено от вятъра, без речен поток; wind-gun – *арх.* 1). въздушна пушка; 2) пневматично оръжие; wind-instrument – *муз.*, духов инструмент; wind-porch – тамбур на входната врата (малко помещение); wind-sock – *метеор.*, ветрен конус, ветропоказател (като на летището); ([https://eng-rus.slovaronline.com/wind sock](https://eng-rus.slovaronline.com/wind%20sock)); wind-spout – *метеор.*, вихрушка, смерч; wind-stick – *ав. разг.*, витло; wind-wing – вентилационен въртящ се прозорец.

2.1.2.1. Съществителни имена, съдържащи думата WINDOW, образувани чрез композиция и полуслято изписване:

А) N+N с втори компонент WINDOW: bow-window – стр., еркер („балконче“);

Б) N+N с първи компонент WINDOW: window-box – 1) жлеб в рамката на прозорец, в който се движи тежестта, с която се вдига и смъква прозорецът; 2) сандъче за цветя на прозорец или балкон; ([https://eng-rus.slovaronline.com/window box](https://eng-rus.slovaronline.com/window%20box)); window-case – витрина; window-envelope – плик с прозрачен правоъгълник; ([https://eng-rus.slovaronline.com/window envelope](https://eng-rus.slovaronline.com/window%20envelope)); window-garden – балкон (прозорец) с цветя; window-glass – стъкла за прозорец; window-ledge – перваз на прозорец (външен); window-seat – място за сядане (миндер и пр.) в еркер на прозорец (до прозорец); window-space – търг., (место за) витрини.

2.1.3. N+V~inf със слято изписване: windbreak – 1) преграда (особ. от дървета) срещу вятъра, защитен горски пояс, залесителен пояс; 2) щит, ограда, стена (за защита от вятъра); 3) ветрозащита; windburn – 1) *бот.*, болест по растенията; 2) напукване на лице/ръце от вятъра; windfall – 1) нападали плодове, съборени от вятъра; 2) повалени от буря дървета; 3) неочаквано щастие, късмет; 4) непредвидени разходи; 5) *жарг.*, подкуп, къраво; 6) *разг.*, аванта, неочаквано наследство „от небето“; windrow – 1) *селскост.*, откос (оставен да съхне); 2) *пътнотр.*, било/хребет от насипен материал; *гл.*, вж 3.2; windsurf – *сл.*, сърф; windhover – *зоол.*, черношипа ветрушка, керкенез (Falco tinnunculus); windward – 1) наветрена страна; мястото, откъдето вее вятърът; 2) прил., вж 2.2.3.

2.1.4. N+V~inf с полуслято изписване: wind-sail – *мор.*, брезентов комин за проветряване на трюма на кораб.

2.1.5. N+V affixed (основа+производна основа) със слято изписване (композиция+афиксация):

2.1.5.1. N+V~er със слято изписване: windbreaker – 1) ветровка, винтияга, ветроустойчиво яке (с плетени маншети и яка); windjammer – *амер.*, 1) *разг.*, платноходка, ветроходен кораб, бърз кораб с платна; 2) голям търговски кораб с платна; 3) член на екипажа на ветроходен кораб; 4) *прен.*, бърбивец; 5) *разг.*, оркестрант от духов оркестър; 6) *воен.*, сигналист, тръбач; 7) *воен. жаргон.*, инспектиращ началник; началство; (АБР, т. II wind-jammer); windrower – плуг, брана; windsurfer – 1) *сп.*, сърфист (и surfer); 2). *ам.*, уиндсърф;

2.1.5.2. N+V~ing със слято изписване: windsucking – *вет.*, прикусване, поглъщане на въздух (у коне); windsurfing – *сп.* уиндсърф(инг), ветроходство, каране на сърф.

2.1.6. N+V affixed (основа+производна основа) с полуслято изписване (композиция+афиксация):

2.1.6.1. N+V~er wind-cheater – ветровка, ветроустойчиво яке (с плетени маншети и яка); яке за голф; wind-fanner – *зоол.*, черношипа ветрушка, керкenez (Falco tinnunculus); wind-cutter – *муз.*, устие на органична тръба; windjammer – *амер.*, 1) *разг.*, платноходка, ветроходен кораб, бърз кораб с платна; 2) голям търговски кораб с платна; 3) член на екипажа на ветроходен кораб; 4) *прен.*, бърбивец; 5) *разг.*, оркестрант от духов оркестър; 6) *воен.*, сигналист, тръбач; 7). *воен.*, *жаргон.*, инспектиращ началник; началство; (<https://eng-rus.slovaronline.com/>, PONS - windjammer); wind-sucker – кон, който диша шумно;

2.1.6.2. N+V~er, образувани с WINDOW: window-shopper – *разг.*, любител на разглеждане на витрините (без намерение да купува изложеното);

2.1.6.3. N+V~ing, образувани с WINDOW: window-dressing – 1) (*архитект.*) поддръждане, декориране, аранжировка на витрини; 2) излагане на стоки на показ; 3) *неодобр.*, фасада, замазване на очите, само изглежда добре; 4) *фин. жарг.*, завоалиране, «разчесване» на баланса (за да се създаде видимост на висока ликвидност); 5) рекламен елемент, реклама; window-shopping – *разг.*, запане по витрините.

2.1.7. Particle+N: upwind – насрещен вятър.

2.2. Прилагателни имена с първи компонент думата WIND, образувани чрез композиция

2.2.1. N + Adj: windproof – ветроупорен, който не пропуска вятъра (за дриха и пр.); windtight – 1) който не пропуска вятъра, въздухонепроницаем 2) херметически; (АБР, т. II, wind-tight);

2.2.2 N + Past part. – wind-blown – 1) надут, раздут, напумпан; 2) тласкан (шибан, брулен) от вятъра, летящ; 3) къс и сресан напред (за коса); 4) *геол.*, обветрен; 5) развян от вятъра (за коса и пр.); wind-borne – носен от вятъра; wind-bound – *мор.*, спрян/забавен/задръжан от противен вятър; wind-broken – *вет.*, текнефес; wind-cooled – въздушноохладен; wind-driven – 1) задвиж-

ван от вятъра; 2) тласкан (шибан) от вятъра; windfallen – съборен от вятъра; wind-pollinated – *бот.*, опрашен чрез вятъра; windrode – *мор.*, закотвен с нос към вятъра; wind-shaken – 1) пърхаш (от вятъра); огъващ се или люлеещ се от вятъра; 2) разлюляна/развълнувана от вятъра (гора); windswept – 1) брулен от вятъра (за място); 2) изложен на вятър; 3) разрошен от вятъра (за коса);

2.2.3. N + V: windward – 1). разположен към вятъра, наветрен, подветрен; 2). същ., вж 2.1.3;

2.2.4. Прилагателни имена с втори компонент думата WIND, образувани чрез композиция: downwind – който се движи по посоката на вятъра; upwind – който е (се движи) срещу вятъра;

2.2.5. Прилагателни имена с втори компонент минало причастие от думата WIND, образувани чрез композиция: long-winded – дълъг и скучен, отегчителен; short-winded – 1) който лесно се задъхва; 2) който страда от задух;

2.3. Глаголи, съдържащи думата WIND, образувани чрез композиция

2.3.1. N+V inf със слято изписване: windjam – *амер. разг.*, говоря празни приказки; windrow – 1). засявам жито на нивата; 2). *пътнотр.*, полагам материал по пътното платно; *същ.*, вж 2.1.3;

2.3.2. N+V inf от думата WINDOW със слято изписване: window-shop – *разг.*, разглеждам витрините без да купувам;

3. Конверсия

Конверсията е деривационен процес, при който се променя класът на дадена дума без добавянето на афикси. Други термини, които се използват, са: функционална конверсия (англ. *functional conversion, functional shift*), нулева деривация (англ. *zero derivation*). Трудността при работата с конверсия се изразява в това да се определи коя е основната форма и коя производната.

В настоящото изследване конверсия се наблюдава при следните думи:

1. WIND (същ. име) – 1) вятър; 2) *мн.ч.*, четирите посоки на света, четирите точки на компаса; 3) въздушен поток, въздушна струя; 4) миризма, донесена от вятъра, мирис; 5) слух, намек, мътва; 6) дишане, дъх; 7) тенденция, курс, влияние; 8) празни слова, бърборене; хвалба; 9) *мед.*, метеоризъм, газове в червата; 10) *арх.*, въздух; 11) (the wind) *муз.*, духови инструменти; 12) *анат.*, лъжичка, (под)ребрата; стомах; 13) *тех.*, надуване на стъклени съдове при производството; 14) *вет.*, а) запъхтяване, тежко дишане при конете и др. животни; б) тимпанит – заболяване при животните.

2. WIND (гл.) – 1а) подушвам, вървя по следите; 1б) помиришвам; 2) карам да се задъха, причинявам задух; 3) давам да си отдъхне, давам почивка; 4) суша на въздух, проветрявам; *диал.*, вея зърна 5). ([waund], winded [waundɪd], wound [waund]) давам сигнал с рог и пр.; надувам, изсвиравм (рог и пр.).

3. WINDOW (същ. име) – 1) прозорец, прозорче; 2) витрина; 3а) дупка, отвор; 3б) анат., дупка в мембрана; 4) прозрачен правоъгълник върху плика (за

да се вижда адресът, написан вътре на писмото); 5) мн.ч., поет., очи, пр. *those windows of mine* (Shakespeare) – очите ми; 6) амер. полит., интервал; 7) мн.ч., разг., очила; 8) люк; 9) пролука в облаците; 10) прен., „прозорец“, удобно време (изстрелване на ракета, полет, пробиване и т. н.); 11) мн.ч., ел., диполни рефлектори; 12) (с витражи) стъклопис.

4. **WINDOW** (гл.) – ряд., изрязвам или поставям прозорец.

5. **WINDROW** (същ.) – 1). *селскост.*, откос (оставен да съхне) 2). *пътнотр.*, било/хребет от насипен материал.

6. **WINDROW** (гл.) – 1) засявам жито на нивата; 2) *пътнотр.*, полагам материал по пътното платно.

7. **WINDWARD** (същ.) – 1) наветрена страна; мястото, откъдето вее вятърът.

8. **WINDWARD** (прил.) – 1) разположен към вятъра, наветрен, подветрен.

Известно е, че най-продуктивните начини на словообразуване в английския език са афиксацията (деривация), конверсията (нулева деривация) и композицията. От резултатите на нашето изследване става ясно, че на съвременния етап от развитието на езика в деривационното поле на лексемата **WIND** преобладават производните, образувани чрез композиция. Сравнително малък е броят на новите думи, получени в резултат на афиксация или конверсия.

В резултат на композицията са възникнали много нови думи, които попълват лексикалния състав на английския език, при което предимно **WIND** е първият компонент на композитите.

Великобритания е островна страна с развито корабоплаване, белязана от характерните особености на морския климат. Изключително променливото време е резултат от срещата на въздушни маси с различни температури, а постоянните океански ветрове са причина за дъждовното време, с което е известна Англия. Думите, които съставят деривационното поле на нашето изследване, са с богата парадигма от тематични групи, което е показателно за значимостта и широкото разпространение на концепта **WIND** в най-различни сфери от живота на английския етнос.

ЛИТЕРАТУРА

АПРЕСЯН, Ю.Д., МЕДНИКОВОЙ, Э.М. 1993 – 1994. *Новый большой англо-русский словарь*. Москва: Русский язык.

АХМАНОВА, О. С. 1969. *Словарь лингвистических терминов*. Москва: Советская энциклопедия. Достъпна на <https://eng-rus.slovaronline.com/> [17.12.2021].

BIBER, D., 2007. *Longman Grammar of Spoken and Written English*. Essex: Longman.

ЖЕРЕБИЛО, Т. В., 2010. *Словарь лингвистических терминов*. Назран: ООО Пилигрим.

- MATTHEWS, P. H., 2014. *Concise Oxford Dictionary of Linguistics*. Oxford: Oxford university press. Достъпен на: <https://www.oxfordreference.com/view/10.1093/acref/9780199202720.001.0001/acref-9780199202720> [17.12.2021].
- МИНКОВ, М., АТАНАСОВА, Т., МАШАЛОВА, Е. и др. 2014. *Английско-български речник*. София: Емас.
- МЮЛЛЕР, В.К., 1969. *Англо-русский словарь*. Москва: ГИИНС. Достъпно на: <https://eng-rus-muller-dict.slovaronline.com/> [17.12.2021].
- ПЕНЧЕВА, М., БАГАШЕВА, А., 2013. *Английско-български речник*. София: Наука и изкуство.
- ПЕНЧЕВА, М., БАГАШЕВА, А., 2009. *Българско-английски речник*. София: Наука и изкуство.
- QUIRK, R., 1985. *A Comprehensive Grammar of the English Language*. Essex: Longman.
- ЧАКЪРОВА, Ю., 2016. *Ракурси на когнитивната лингвистика*. Пловдив: Паисий Хилендарски.
- ШУРБАНОВА, Д., 2003. *Английско-български универсален речник*. 3-то изд. София: PONS-Klett.
- ЯРЦЕВА В. Н., ВИНОГРАДОВ, В. А., САЗОНОВА, И. К. и др.. 1990. *Лингвистический энциклопедический словарь*. Москва.

REFERENCES

- APRESYAN, Y., MEDNIKOVOY, E., 1993 – 1994. *Novayy bolyshey anglo-russkiy slovary*. Moskva: Rusckiy yazayk.
- АНМАНОВА, О., 1969. *Slovary lingvisticheskikh terminov*. Moskva: Sovetskaya entsiklopediya. Availabel at: <https://eng-rus.slovaronline.com/> [17.12.2021].
- BIBER, D., 2007. *Longman Grammar of Spoken and Written English*. Essex: Longman.
- ZHEREBILO, T. V., 2010. *Slovary lingvisticheskikh terminov*. Nazran: OOO Piligrim.
- MATTHEWS, P. H., 2014. *Concise Oxford Dictionary of Linguistics*. Oxford: Oxford university press. Dostapen na: <https://www.oxfordreference.com/view/10.1093/acref/9780199202720.001.0001/acref-9780199202720> [17.12.2021].
- MINKOV, M., ATANASOVA, T., MASHALOVA, E. i dr. 2014. *Angliysko-balgarski rechnik*. Sofiya: Emas.
- MYULLER, V. K., 1969. *Anglo-russkiy slovary*. Moskva: GIINS. Dostapno na: <https://eng-rus-muller-dict.slovaronline.com/> [17.12.2021].
- PENCHEVA, M., BAGASHEVA, A., 2013. *Angliysko-balgarski rechnik*. Sofiya: Nauka i izkustvo.

- PENCHEVA, M., BAGASHEVA, A., 2009. Balgarsko-angliyski rechnik. Sofiya: Nauka i izkustvo.
- QUIRK, R., 1985. A Comprehensive Grammar of the English Language. Essex: Longman.
- CHAKAROVA, YU., 2016. Rakursi na kognitivnata lingvistika. Plovdiv: Paisiy Hilendarski.
- SHURBANOVA, D., 2003. Angliysko-balgarski universalen rechnik. 3-to izd. Sofiya: PONS-Klett.
- YARTSEVA V. N., VINOGRADOV, V. A., SAZONOVA, I. K. i dr.. 1990. Lingvisticheskiy entsiklopedicheskiy slovary. Moskva.

DERIVATION FIELD OF THE LEXEME “WIND”

Abstract. This paper outlines the most productive ways of word formation in the English language, focusing on the derivational field of the lexeme “wind”. Derivatives are also clustered according to different thematic groups, connotative meanings, American English usage, constituents of compound words and similarity in meaning. Special attention is paid to differences in theories and approaches to word-formation processes, to using the terms and inconsistencies in spelling of some of the derivatives according to different dictionaries and grammars.

Keywords: derivation; derivational field; affixation; derivatives; semantics; grammar

✉ **Pavlina Petkova, PhD student**
Paisii Hilendarski University of Plovdiv
Plovdiv, Bulgaria